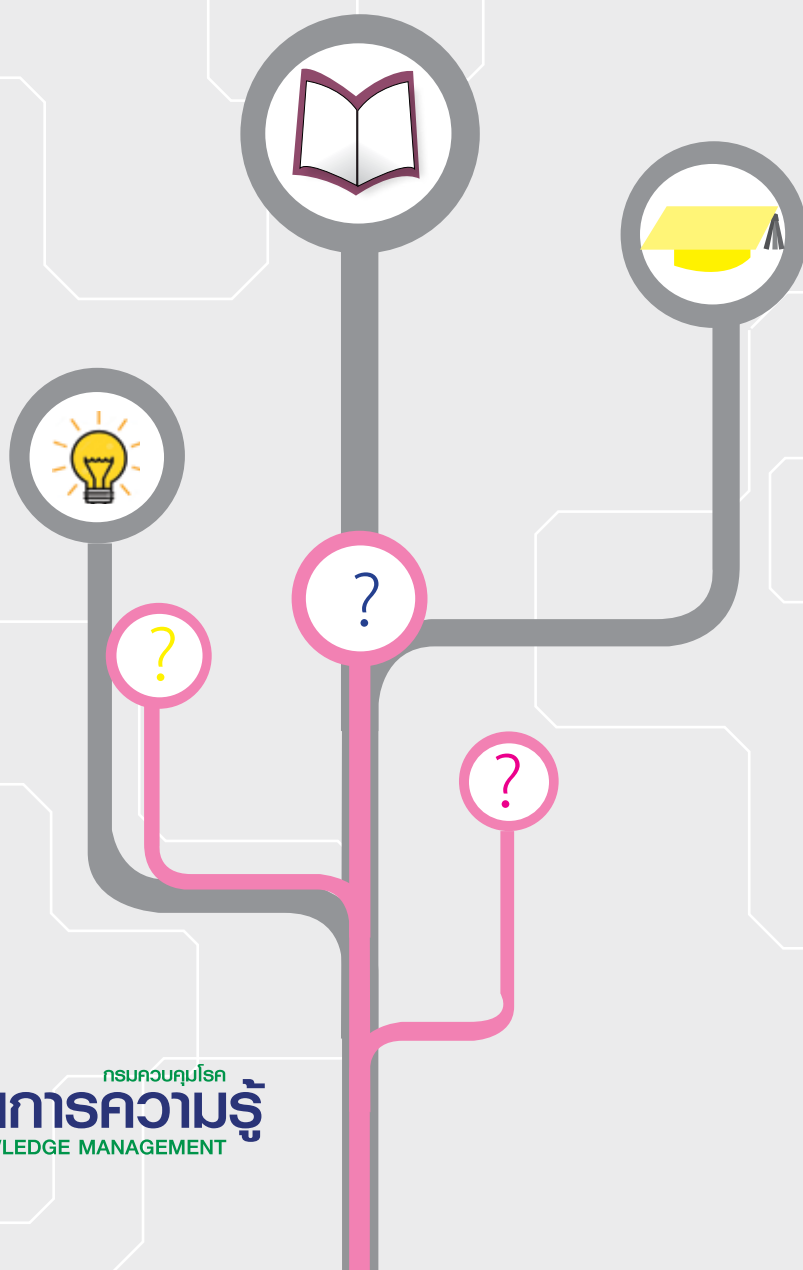

ส่งต่อความรู้...

...สู่คนรุ่นหลัง

กรมควบคุมโรค
สำนักจัดการความรู้
BUREAU OF KNOWLEDGE MANAGEMENT
www.kmdc.go.th

ส่งต่อความรู้...สู่คนรุ่นหลัง

4 ทศวรรษ กรมควบคุมโรค

ที่พึ่งพิงของประชาชน
ด้านสาธารณสุข

"กรมควบคุมโรคเป็นศูนย์รวม
ของผู้รอบรู้หลากหลายแขนง ดังนั้น
จึงอยากให้ KM (Knowledge Man-
agement) เข้าช่วยจัดการความรู้
และทำให้กรมควบคุมโรคเป็นเหมือน
ตลาดความรู้ที่ทุกคนสามารถเลือกหา
ความรู้ที่ตนสนใจ และนำไปพัฒนา
ต่อยอดเพื่อให้ขอบข่ายในการป้องกัน
และควบคุมโรคกว้างขวาง และมี
ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น"

ด้วยการเป็นหน่วยงานที่เป็นเหมือนคลังความรู้เกี่ยวกับโรคภัย ผู้ที่ปฏิบัติงานในกรมควบคุมโรค จึงต้องติดตามและวิเคราะห์โรคภัยที่อุบัติขึ้นในปัจจุบัน แต่การวางแผนรับมือกับโรคภัยใหม่ๆ รวมถึงโรคร้ายแรงที่ได้อุบัติซ้ำอาจจะทำให้คนในกรมควบคุมโรคเหน็ดเหนื่อยจากการทำงานบ้าง ในส่วนนี้ท่านอธิบดีโสภณ เมฆธน จึงได้ฝากการปฏิบัติงานตามแนวทาง **3 ส** เป็นอีกหนึ่งกำลังใจที่จะช่วยให้คนในกรมฯ ทำงานเหนื่อยน้อยลง หากถามว่า 3 ส คืออะไร ท่านอธิบดีได้กล่าวอธิบายสั้นๆ ไว้ว่า

ส. ที่1

สำเร็จ

ความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งจะต้องมีการเขียนถ่ายทอดประสบการณ์ ความสำเร็จในการทำงาน และความประทับใจจากผู้บริหาร และทำให้เป็นวัฒนธรรมองค์กรให้ได้ในที่สุด

ส. ที่2

สุข

ให้สมาชิกทุกระดับ ขององค์กร มีความสุขในการทำงาน ตามหลักของ **พรหมวิหาร 4** (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) และ **สังคหวัตถุ 4** (ทาน ปิยวาจา อตถจริยา และสมานัตตา)

ส. ที่3

สร้าง

หมายถึงการสร้างสิ่งดีๆ ให้กับองค์กร ทั้งสร้างบุคคลากรที่ดี และสร้างระบบการทำงานที่ดีให้กับองค์กร เพื่อให้กรมควบคุมโรค สามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน

ด้วยการเป็นศูนย์รวมของผู้มีความรู้เฉพาะด้านนี้เอง ท่านอธิบดีจึงได้มีความเห็นว่า หากได้มีการ “แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน” จะสามารถยกระดับและพัฒนาศักยภาพของกรมควบคุมโรคได้อย่างรวดเร็ว ทั้งยังได้แนะนำว่า KM (Knowledge Management) หรือการจัดการความรู้ จะช่วยให้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าว ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

“

KM นี้เราต้องลงมือทำเองอย่างจริงจัง อาจจะไม่ต้องเจาะลึกทฤษฎีมาก เพราะในทางทฤษฎี อาจทำให้เข้าใจว่า KM เป็นเรื่องที่ยุ่งยาก แต่ในทางปฏิบัติ เพียงคุณมีการรวมกลุ่ม พูดคุย มีการบันทึก และแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน เพียงเท่านี้คุณก็เข้าสู่กระบวนการของ KM แล้ว

”

ในลำดับต่อมา ท่านอธิบดีผ. โสภณ เมฆธน ยังได้กล่าวย้ำเพิ่มเติมไว้ด้วยว่า “ตลอดกระบวนการทำงานของเรานั้น เราได้ปฏิบัติตาม 5I แล้วหรือยัง เพราะการทำงานนั้นหากเราตรวจสอบตัวเองว่าทำงานครบทุกขั้นตอนของ 5I แล้วก็จะทำให้การทำงานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี” โดยกลยุทธ์ 5I ที่ท่านอธิบดีกล่าวไว้ดังนี้

Information

ต้องมีข้อมูลข่าวสารใช้บริหารงานและเผยแพร่

Innovation

ต้องผลิตนวัตกรรม ที่มีคนนำไปใช้ในการควบคุมป้องกันโรค

Intervention

ต้องบริหารจัดการการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ทั้งส่วนงานของตนเอง และการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ตลอดจนงานที่ภาคีเครือข่ายนำไปดำเนินการเอง

International Standard

ต้องได้รับความเชื่อถือ การยอมรับ และสามารถเป็นต้นแบบข้อมูลที่นานาชาตินำไปใช้อ้างอิงได้

Immediate

ต้องเร่งรัดการทำงานให้สำเร็จโดยเร็ว

หลังจากที่ได้กล่าวถึงแนวทางการทำงานในปัจจุบันไปแล้ว ท่านอธิบดียังได้พูดถึงนโยบายและทิศทางในการดำเนินของกรมควบคุมโรคในอนาคตอีกด้วยว่า

“ ผมอยากให้คนในกรมควบคุมโรคทุกคนปฏิบัติหน้าที่ให้ลุล่วง ตามวิสัยทัศน์ของกรมควบคุมโรคที่มีอยู่ โดยยึดหลัก ISMART โดยปฏิบัติให้เป็นวัฒนธรรมองค์กร เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติงานด้วยความมุ่งมั่นไปในทางเดียวกัน เพื่อแสดงจุดยืนการเป็นที่พึ่งของประชาชน และเพื่อให้กรมฯ ได้รับการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ”

วิสัยทัศน์

“เป็นองค์กรชั้นนำระดับนานาชาติ ที่สังคมเชื่อถือและไว้วางใจเพื่อปกป้องประชาชนจากโรค และภัยสุขภาพ ด้วยความเป็นเลิศทางวิชาการ ภายในปี 2563”

ISMART

I Integrity การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม

การดำรงตนและประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสมทั้งตามกฎหมาย คุณธรรม จรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพ และจรรยาข้าราชการเพื่อรักษาศักดิ์ศรีแห่งความเป็นข้าราชการ

S Service Mind บริการที่ดี

ความตั้งใจและความพยายามของบุคลากรทุกระดับในส่วนราชการที่จะให้บริการในหลายรูปแบบแก่ ผู้ขอรับบริการจากงานในหน้าที่ราชการของตน หรืองานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยไม่เลือกกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเกิด จิตสำนึกของความเป็นข้าราชการที่ดี

M Mastery/Expertise การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

ความสนใจใฝ่รู้ สั่งสมความรู้ความสามารถของตนในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ด้วยการศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ เข้ากับการ ปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

A Achievement Motivation การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้รับผลลัพธ์ เต็มที่

ความมุ่งมั่นและตั้งใจจะปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เต็มประสิทธิภาพ หรือให้เกินมาตรฐานที่มีอยู่ โดย มาตรฐานนี้อาจเป็นผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาของตนเอง หรือเกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น และหมายรวมถึงการสร้างสรรค์พัฒนาผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามเป้าหมายที่ยากและท้าทาย

R Relationship การมีน้ำใจ ใจเปิดกว้าง เป็นพี่เป็นน้อง

ความสามารถในการสื่อสาร สร้างและ/หรือรักษาความสัมพันธ์ในทางส่วนตัวและทางด้านสังคมที่ดี ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงาน อย่างใกล้ชิดอย่างมีน้ำใจ ใจเปิดกว้าง เป็นพี่น้องกัน ทั้งในระยะสั้นและระยะ ยาว เพื่อส่งผลให้เกิดความราบรื่นในกระบวนการติดต่อสื่อสาร เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อภารกิจ ของส่วนราชการ

T Teamwork การทำงานเป็นทีม

ความตั้งใจที่จะทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นส่วนหนึ่งของทีม หน่วยงาน หรือส่วนราชการ โดยผู้ปฏิบัติมีฐานะเป็น สมาชิก ไม่จำเป็นต้องมีฐานะหัวหน้าทีม รวมทั้งความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธภาพกับสมาชิก ในทีม

ด้วยการส่งเสริมให้ ISMART เป็นค่านิยมและเป็นส่วนหนึ่งในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ จึงได้มีการแทรก ISMART ไปในทุกแผนงาน หรือนโยบายการทำงานทั้งหมด และเจ้าหน้าที่ของกรมควบคุมโรคทุกคนจะได้รับการประเมินคุณลักษณะ ISMART ร่วมกับการประเมินผลงานในทุก 6 เดือน

ลำดับนี้ท่านอธิบดีได้กล่าวไว้ว่า *"ถ้าคนของกรมควบคุมโรคสามารถปฏิบัติงานตาม Values หรือค่านิยมขององค์กรได้จริงๆ อีก 10 ปีข้างหน้า บุคลากรของกรมควบคุมโรค จะต้องมีพฤติกรรมและวัฒนธรรมที่ดี ส่งผลให้ภาพลักษณ์ขององค์กรรวมถึงประสิทธิภาพในการทำงานพัฒนาไปในทางที่ดียิ่งขึ้นในระยะยาว"*

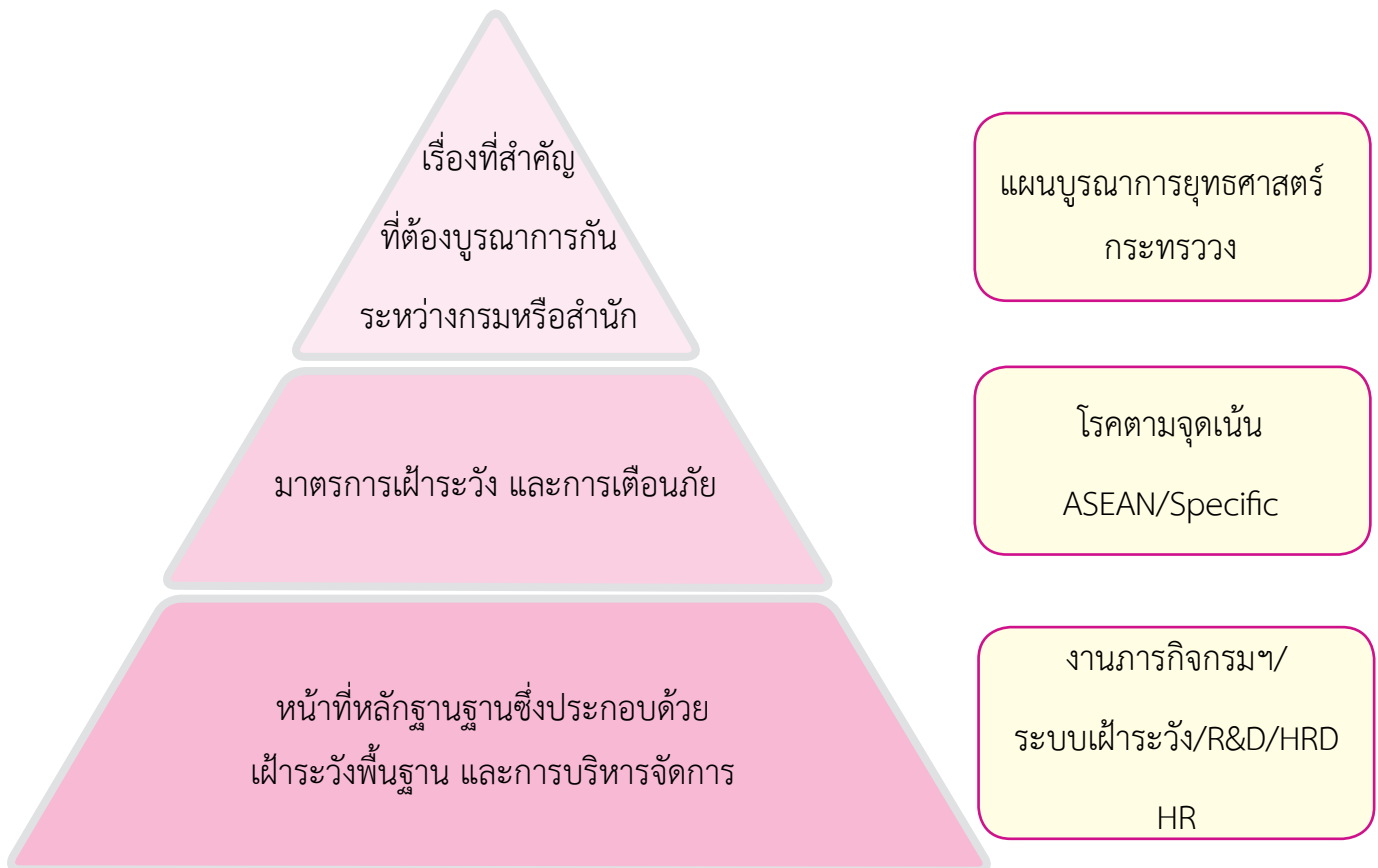
ทั้งนี้ด้วยการเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพในการเฝ้าระวังของกรมฯ การพัฒนาหน่วยงานต่างๆ ให้เป็น *Excellent Center* ก็เป็นสิ่งที่ท่านอธิบดีให้ความสำคัญและต้องการให้มีการดำเนินงานอย่างเร่งด่วนและจริงจังได้แก่

- 1. สถาบันบำราศนราดูร** เป็นศูนย์ที่เป็นเลิศในการควบคุมดูแลด้านโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (EID), AIDS เป็นสถานี่รับการดูแล การส่งต่อ ดูแลกักกันโรค รวมถึงด้าน Nosocomial Infection และ Public Health หรือ Lab Surveillance
- 2. สถาบันราชประชาสมาสัย** เป็นศูนย์ที่มีความเป็นเลิศด้าน Leprosy เป็นที่รับส่งต่อดูแล Reconstruction Surgical, Rehabilitation ตลอดจนการดูแลเรื่อง Occupation Health ทำ Clinical Prevention และงานเชิงรุกด้าน Environmental Health เน้นงานทางด้านคลินิก
- 3. สถานพยาบาลบางรัก** เป็นศูนย์ที่มีความเป็นเลิศด้าน STI: Sexually Transmitted Infection หรือ กามโรค

เมื่อได้มอบแนวทางการทำงานในระยะยาวไปแล้ว ท่านก็ได้พูดถึงเรื่องการแผนการดำเนินงานระยะสั้นที่กำลังปฏิบัติ หรือเตรียมปฏิบัติในอนาคตอันใกล้บ้าง โดยท่านได้ชี้แจงรายละเอียดไว้ ดังนี้

อยากให้นี่ภาพถึงการทำงานแบบสามเหลี่ยม คือ

จากแผนการดำเนินงานรูปสามเหลี่ยม จะทำให้เห็นว่า การวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอนต้องมีข้อมูลเพื่อนำมากำหนดทิศทางการดำเนินงาน ดังนั้นข้อมูลที่ถูกต้องและการบริหารจัดการข้อมูลจึงเป็นสิ่งสำคัญและต้องทำอย่างเร่งด่วนรวมถึงต้องเสมอต้นเสมอปลาย ซึ่งจะต้องใช้แนวคิด “การจัดการความรู้” มาดำเนินงาน ทั้งงานวิจัยคู่มือ มาตรฐานงานป้องกันควบคุมโรคและอื่นๆ

ระบบเฝ้าระวังโรคที่เป็นพื้นฐานของกรมฯ มี 5 ระบบคือ

- 1.ระบบเฝ้าระวังโรคติดต่อ
- 2.ระบบเฝ้าระวังโรคไม่ติดต่อ
- 3.ระบบเฝ้าระวังโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
- 4.ระบบเฝ้าระวังอุบัติเหตุ(Injury)
- 5.ระบบเฝ้าระวังโรคเอดส์/วัณโรค

ซึ่งแต่ละระบบจะมีข้อมูลที่ถูกรวบรวมจัดเก็บเป็น 5 มิติ ดังนี้

- 1) สถิติชีพการป่วย/ตาย
- 2) พฤติกรรม
- 3) ปัจจัยกำหนด(determinant)
- 4) Intervention(มาตรการ)
- 5) เหตุการณ์ผิดปกติ (Outbreak Event)

และท้ายที่สุด ท่านอธิบดีได้กล่าวเพื่อเป็นกำลังใจให้กับชาวกรมควบคุมโรคไว้ว่า *“หากงานในกรมควบคุมโรคสามารถปฏิบัติตามที่กล่าวไว้ข้างต้นได้จริง PMQA หรือ TQA ก็ไม่ใช่เรื่องยากสำหรับกรมควบคุมโรคอีกต่อไป”* ■